

EESTI, TORI, EESTI RASKEVEO JA TRAKEENI TÕU HOBUSTE JÕUDLUSKONTROLI LÄBIVIIMISE, ANDMETE KOGUMISE JA SÄILITAMISE KORD

I. Hobuste jõudluskontrolli läbiviimine

1) Hobuste jõudluskontroll on meetod hobuste võimete väljaselgitamine tõu- ja aretusväärtuse määramiseks.

Jõudluskontrolliga kontrollitakse ja antakse hinnang hobuse jõudlusvõimekusele, põhiliikumisliinidele, hüppamisele, veotahtele, temperamendile.

2) Iga tõu säilitus- või aretusprogrammis on ära toodud põhilised kasutus- alad, mis on aluseks jõudluse hindamisel.

3) Hobuse jõudlusandmed on :

3.1. varsa areng ja üldmulje 1. eluaastal;

3.2. noorhobuste (2 – 3 aastaste) ülevaatuste tulemused.

Hinnatakse järgmiste tunnuste järgi 10 punkti süsteemis:

- a) tüüp
- b) keha
- c) jalad
- d) samm
- e) traav
- f) galopp (ei ole kohustuslik)
- g) üldmulje

3.3: võõrratsaniku test (sportsuuna) 3-4 aastastele hobustele
hinnatakse 1) ratsastust

2) takistussõit

3.4. rakendihobuste kontroll , 3-4 aastastele hobustele;

3.5. tõuraamatusse kandmine, alates 3 eluaastast;

Hinnatakse hobuse arengut (mõõtmiste teel).

Tõuraamatusse kantakse hobuse järgmised mõõdud:

- a) kõrgus turjalt
- b) rinnaüumbermõõt
- c) kämblaüumbermõõt

Mõõtmiste andmeid tuleb täiendada kuni hobuste täismõõtmete

saavutamiseni (soovitav kuni 7 eluaastani).

Tõuraamatusse kandmisel hinnatakse hobust järgmiste tunnuste

- osas:
- a) tüüp
  - b) keha
  - c) jalad
  - d) samm
  - e) traav
  - f) üldmulje

3.6. jõudluskontroll vanematele hobustele

- a) ratsasporditurniirid
- b) rakendihobuste võistlused
- c) näitused

II. Jõudluskontrolli andmete kogumine ja registreerimine

- 1) hobuse jõudlusandmed on tema tulemused jõudluskontrollis saavutatud või hinnatud tulemuste (tagajärgede kohta).
- 2) jõudluse andmeid kogutakse ülevaatustel, võistlustel, näitustel, kus osaleb vähemalt kahe omaniku hobused ja kokku kuus hobust.
- 3) märade tõuraamatusse kandmisel ei ole kohustuslik mitme hobuse üheaegne hindamine.
- 4) jõudlusandmed registreeritakse protokollidena või hindamis-lehtedena.
- 5) Protokollid ja hindamislehed säilitatakse EHS-I büroos ja Jõudluskontrollikeskuses elektroonilisel ja paberkandjal.
- 6) EHS kui tõuraamatuid pidav organisatsioon peab kindlustama jõudluskontrolli tulemuste registreerimise tõuraamatutes ja registrites.

III. Jõudluskontrolli andmete säilitamine ja avaldamine.

- 1) Jõudluskontrolli algandmeid säilitatakse alaliselt tõuaretusorganisatsiooni büroos ja jõudluskontrolli analüüsi teostavas organisatsioonis.
- 2) Jõudluskontrolli igaaastased protokollid avaldatakse Eesti Hobusekasvatajate Seltsi aastaraamatus.

Handwritten signature

HOBUSTE KOMBINEERITUD SÖIDU- ja VEOKATSETE EESKIRJAD

Katsed viiakse läbi 1 km traavis, 1 km sammus ja kombineeritud veokatsetena. Tõuhobustele alates 5 aastast, 3 ja 4 aastased teevad läbi ainult traavi ja sammu ning hinnatakse eraldi. Katsetest võib hobune osa võtta 4 korda (2 korda noorte klassis, 2 korda täiskasvanud hobuste klassis).

Katseid viib läbi kohtunikekogu koosseisus: 1. peakohtunik;

2. rajakohtunikud;

3. lähetaja;

4. loomaarst.

Kohtunikud määrab EHS-i tegevdirektor.

Hobuste stardijärjekorra ja kellaaja määrab kohtunikekogu vähemalt 1 tund enne katsete algust. Kui stardis on korraga 2 hobust, siis rajad loositakse. Järjekord veokatsetel jääb sama mis traavi ja sammu distantsil.

Katsed on planeeritud ühele päevale, traav ja samm viiakse läbi samas rakendis. Peale traavi annab kohtunikekogu aega lühikeseks puhkuseks ja hobuse ettevalmistuseks (15...20 min.). Peale kiiruskatseid on ette nähtud igale hobusele vähemalt 3 tundi puhkust. Hobustele annab stardiloa peakohtunik koos loomaarstiga. Kohtunikekogul on õigus hobune katsetest maha võtta ka katsete ajal näidates punast lippu. Protesti annab sisse hobuse omanik enne kui on asunud starti järgmine hobune. Protesti arutab läbi kohtunikekogu ja annab otsusest teada vahetult enne katsete tulemuste väljakuulutamist.

Katsete ajal kehtestatud reegleid rikkujaid karistatakse hoiatusega. Kolmas hoiatus kõrvaldab startija katsetest.

Hoiatus antakse stardis varastamise eest (juhul, kui stardis on korraga 2 hobust ja üks on teisest ees 1/2 hobuse kerepikkuse jagu). Selle määrab lähetaja. Tema otsus protestimisele ei kuulu. Hoiatus tehakse ka ebaõige allüüri puhul.

Katsetulemus distantsil tühistatakse, kui finish läbitakse ebaõiges allüüris (traavi puhul sammus või galopis, sammu puhul traavis või galopis).

Hobune peab olema rakendatud korrektselt s.t. ei lubata starti mittetäielikus rakendis ega ka omatehtud lisanditega. Hobuste rakmeid kontrollib kohtunikekogu, samuti vankri koos koormaga.

Enne katseid kaalutakse ja mõõdetakse hobused.

TRAAV

Viiakse läbi 1 km distantsil kummiratastega veovankril veotakistusega 35 Kg st. vanker koos võistlejaga kaalub 600 kg.

Katsetelt kõrvaldatakse: 1. pikk galopp - 13 ja rohkem hüpet;

2. lühike galopp - 4... 12 hüpet, neljanda korra ajal;

3. jalavahetus - 1...3 hüpet, viienda korra ajal;

4. finishi läbimine vales allüüris;

5. peale kohtunike III hoiatust.

SAMM

Viiakse läbi 1 km distantsil kummiratastega veovankril veotakistusega 100 kg. Sõidukoorma järgi haagitakse vankri taha 100 kg kaaluv kelk.

- Katsetest kõrvaldatakse: 1. pikk traav - 7 ja rohkem traavi sammu järjest;
2. lühike traav - 4... 6 sammu, neljanda korra ajal;
3. jalavahetus - 1 ... 3 sammu, viienda korra ajal;
4. finishi läbimine vales allüüris;
5. peale kohtuniku III hoiutust.

KOMBINEERITUD VEDU

Viiakse läbi nn. Vojeikovi kelguga.

1. Koorem veojõuga 240 kg (kelgu raskus 800 kg) läbitakse 100 m puhkus kuni... 3 min.
2. Koormale lisatakse 200 kg st. kelgu raskus 1000 kg, läbitakse 50 m.
3. Õigus lisaraskuse lisamiseks.
  1. Katse: Kelk tõstetakse rullikule. Võistlejal on õigus lisada raskust 50...500kg
  2. Katse: õigus lisada 50... 500 kg ;
  3. Katse: õigus lisada 50 ... 500 kg ;

Õiguse lisada raskust saab 10 meetri läbimisel, 5 meetri läbimisel fikseeritakse tulemus. Ühe raskusega omab hobune 3 veokatset, iga katse jaoks aega 3 minutit.

Maksimaalveo ajal hobust lüüa ei tohi, piitsa kasutamine kombineeritud veos keelatud. Lõõmisel katse tühistatakse. Kombineeritud veo korral kõnnib võistleja kõrval, suu kõrvalt juhtimine keelatud.

Võitjaks tuleb hobune, kes on saanud kolmelt alalt kokku kõige rohkem punkte. Noorhobuste arvestuses tuleb võitjaks hobune, kes on saanud kõige rohkem punkte kahe ala kokkuvõttes. Noorhobust võib omaniku soovil katsetada veos, kuid hobune ei konkureeri kolme ala kokkuvõttes.

PUNKTIDE ARVESTUS.

Traav. Aeg 2 min.30 sek. annab 15.00 punkti. Iga sekund üle 2.30 võtab 15-st punktist maha 0,10 punkti; iga sekund alla 2.30 lisab juurde 15-le 0,10 punkti.

aeg	punktid		
4.00	6.00	2.50	13.00
3.50	7.00	2.40	14.00
3.40	8.00	2.30	15.00
3.30	9.00		
3.20	10.00	2.20	16.00
3.10	11.00	2.10	17.00
3.00	12.00	2.00	18.00

II. VÕÖRRATSANIKU TEST. HINDAMISE EESKIRI.

1. Võõrratsaniku test annab üldised alused kolme-ja nelja aastaste sporthobuse suunal kasvatatavate noorhobuste jõudluse hindamiseks.

2. Võõrratsaniku testist osa võtval hobusel peab olema eelnevalt hinnatud: tüüp, välimik, liikumisomadused, üldmulje (Noorhobuse hindamise eeskiri).

3. Võõrratsaniku testi hindamise viivad läbi kolm kohtunikku, kaks võõrratsanikuks kinnitatud hindajat ja ratsastusplatsil hindaja.

4. Hobuseid hinnatakse valikutunnuste põhjal. Valikutunnustena arvestatakse võõrratsaniku testil:
- 4.1. Samm . Sammu hindamisel arvestatakse samm pikkust, sagedust, hoogsust, kõrgust, korrapärasust ja laiust;
  - 4.2. Traav. Traavi hindamisel arvestatakse traavi pikkust, Sagedust,hoogsust,kõrgust,korrapärasust ja laiust;
  - 4.3. Galopp. Galopi hindamisel arvestatakse galopi hoogsust, korrapärasust, elastsust, tasakaalu.
  - 4.4. Ratsastus. Ratsastuse hindamisel arvestatakse hobuse allumis-ja koostöövalmidust ratsanikuga;
  - 4.5. Hüpe. Hüppe hindamisel arvestatakse hobuse hüpevõimet ja stiili, lisaks hobuse julgust, ettevaatlikkust ja üldist hoiakut hüppele lähenemisel.

5. Noorhobust hinnatakse vabaliikumises ja kahe võõrratsaniku all testides. Hindajad annavad hinnangu vabaliikumises järgmistele valikutunnustele
- samm, traav, galopp, hüpe ; ratsanikuga noorhobusele - samm, traav,galopp, ratsastus.

6. Valikutunnuseid hinnatakse iga tunnuse osas punktidega järgmiselt:

10 – suurepärane, veatu	5 - piisav
9 - väga hea	4 - mitterahuldav
8 - küllalt hea	3 – halb
7 – hea	2 – väga halb
6 - keskmine	1 – mittearvestatav

7. Sugutäkuks tunnistamiseks on vajalik koguda iga tunnuse osas sporthobustel 8 punkti või rohkem; eesti ja tori tõul 7 punkti või rohkem.

Kinnitatud : EHS juhatuse otsusega
15.05.1996

/ A.Kallaste

JÕUDLUSANDMETE KOGUJA

Jõudlusandmete koguja on Eesti Hobusekasvatajate Selts ja tema poolt volitatud isik.

Jõudlusandmeid kogutakse:

- 1) noorhobuste ülevaatustel;
- 2) jõudluskatsetel;
- 3) näitustel;
- 4) sporditurniiridel;
- 5) tõuraamatusse aretushobuse kandmisel ja tõuraamatu täiendamisel;
- 6) muudel üritustel, mis vastavad jõudluskontrolli eeskirjadele.

Jõudlusandmete koguja koostab jooksva aasta alguses jõudlusandmete kogumiseks ajakava ja kohad, kus toimuvad jõudluskatsed ja need avaldatakse Seltsi aastaraamatus. Vajaduse korral peab EHS 2 nädalat ette teatama loomaomanikele täiendavate jõudluskatsete toimumise kohad ja ajakava.

Loomaomanikul on õigus esitada kirjalik protest tema hobuse hindamise kohta. Protest peab olema põhjendatud.

Põhjendatud protesti korral peab jõudlusandmete koguja korraldama uue hindamise.

Jõudlusandmete koguja volitatud esindaja peab omama erialast kõrgharidust.